

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/42/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116228167
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4116228167.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobkyne: E. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., P. XXX/X, zastúpená: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA KONCOVÁ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Trenčín, Legionárska 7158/5, IČO: 47 256 907, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, v zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o určení, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov, o vydanie bezdôvodného obohatenia a zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 29. marca 2018, č. k. 17C/410/2016-46, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa výroku o určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o revolvingovom úvere m e n í tak, že žalobu z a m i e t a.

Rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 1.123,92 eura p o t v r d z u j e a v časti výroku o náhrade trov konania m e n í tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Okresný súd Nitra (ako súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 29. marca 2018, č. k. 17C/410/2016-46 určil, že zmluva o revolvingovom úvere číslo 88400035842 zo dňa 31.01.2011, uzavretá medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom, sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 1.123,92 eur a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku na účet žalobcu.

1.2. Žalobu vo zvyšku zamietol.

1.3. Žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 38 %, ktoré je povinný zaplatiť žalovaný. O výške náhrady trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím.

2. Rozhodnutie vo veci samej prvoinštančný súd právne posúdil podľa ustanovení § 1 ods. 2, § 2 písm. d/, § 9 ods. 2 f/, h/ a j/, § 11 ods. 1 písm. a/ zák. č. 129/2010 Z. z., § 52 ods. 1, 2, § 101, § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1 a 2, § 457, § 488, § 559 ods. 1, 2, § 657 Občianskeho zákonníka.

3.1. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie zistil, že na základe písomnej žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru zo dňa 31.01.2011 bola medzi účastníkmi konania uzatvorená Zmluva o poskytnutí revolvingového úveru č. 8400035842, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni úverový limit 1.500

eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala uhrádzať v 42 mesačných splátkach vo výške 80,32 eura. Žalobkyňa sa zaviazala žalovanému zaplatiť celkovú čiastku vo výške 3.375,54 eura, pričom bolo dohodnuté RPMN za úver vo výške 66,37 %, ročná úroková sadzba za úver 70,01 % a priemerná RPMN za úver 44,57 %. Z karty platieb žalobkyne bolo zistené, že žalobkyni bol poskytnutý revolvingový úver, pričom žalobkyňa uhradila žalovanému celkovú čiastku vo výške 3.295,45 eura.

3.2. Z oznámenia veriteľa o schválení úveru - zmluva o revolvingovom úvere č. 84 00035842 zistil, že žalobkyni bola schválená výška úveru 1.500 eur, so splatnosťou úveru 42 mesiacov, výška mesačnej splátky 80,37 eura, dátum splatnosti prvej splátky 21.03.2011, dátum splatnosti poslednej splátky 21.08.2014, priemerná RPMN ku dňu úveru 66,37 %, schválená výška revolvingu 902,92 eura, RPMN po vykonaní revolvingu 60,49 %, zmluvná odmena za poskytnutie úveru 215,75 eura, ročná úroková sadzba úveru 76,21 %. Celková čiastka, ktorú musí žalobkyňa zaplatiť (t.j. úver + úroky za celú dobu čerpania úveru) predstavuje sumu vo výške 3.375,54 eura.

3.3. Poukázal na to, že právny vzťah založený zmluvou o poskytnutí pôžičky je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou a je nevyhnutné posudzovať ho podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 657 a nasl.) a právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a nasl. OZ, zákona č. 129/2010 Z. z. a zákona č. 250/2007 Z. z.), keďže právny predchodca žalobcu pri uzatváraní zmluvy o poskytnutí pôžičky vystupoval ako veriteľ s poukazom na predmet podnikania a žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ, pretože mu bola poskytnutá pôžička za iným účelom ako za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania (§ 2 písm. a/ a b/ zák. č. 129/2010 Z. z.). S poukazom na vyššie uvedené a vychádzajúc zo zásady lex specialis derogat legi generali, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade sú ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z., má prednosť pred všeobecnou úpravou, súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi zmluvy podľa ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

3.4. Na základe vykonaného dokazovania, ako aj z vyššie zisteného skutkového stavu mal za preukázané, že žaloba podaná žalobcom je sčasti dôvodná.

4.1. Z vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že strany sporu uzavreli dňa 31.01.2011 Zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru č. 8400035842, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni úverový limit 1.500 eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala uhrádzať v 42 mesačných splátkach vo výške 80,32 eura. Žalobkyňa sa zaviazala žalovanému zaplatiť celkovú čiastku vo výške 3.375,54 eura, pričom bolo dohodnuté RPMN za úver vo výške 66,37 %, ročná úroková sadzba za úver 70,01 % a priemerná RPMN za úver 44,57 %.

4.2. Z karty platieb žalobkyne bolo zistené, že žalobkyni bol poskytnutý revolvingový úver, pričom žalobkyňa uhradila žalovanému celkovú čiastku vo výške 3.295,45 eura. Predmetom sporu je vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.123,92 eura, pričom predmetná suma predstavuje súčet čiastočných úhrad vykonaných žalobkyňou v čase od 29.10.2013 do 09.05.2014, kedy zo strany žalobkyne došlo k poslednej úhrade splátky na úverovom prípade.

4.3. Žalobkyňa si predmetnú sumu uplatnila z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo tým, že úverovú zmluvu vzhľadom na absenciu podstatných náležitostí považuje za bezúročnú a bez poplatkov, z čoho vyplýva, že žalovaný nemá nárok na zaplatenie úroku z úveru, poplatkov za upomienky a ani žiadnych iných poplatkov, ale len na vrátenie poskytnutého úveru po odrátaní plnenia zo strany žalobkyne. Pretože zmluva, ktorá je predmetom konania, má charakter spotrebiteľského úveru v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 a § 2 písm. d/ ZoSÚ, musí obsahovať náležitosti ustanovené zákonom pre takéto zmluvy podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ.

5. Žalobkyňa sa domáhala určenia, že zmluva Zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru č. 8400035842 uzavretá dňa 31.01.2011 je bezúročná a bez poplatkov, v súvislosti čím sa domáha aj vydania bezdôvodného obohatenia. Predmetná zmluva, ktorú uzavreli nespĺňa náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 ZoSÚ a to, že v predmetnej zmluve absentuje doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru ako aj výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom

s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, v dôsledku čoho sa predmetný úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

6.1. Aby súd mohol vyhodnotiť skutočnosti tvrdené žalobkyňou, že predmetná zmluva nespĺňa náležitosti, na základe čoho sa úver má považovať za bezúročný a bez poplatkov, v dôsledku čoho vzniklo u žalovaného bezdôvodné obohatenie, pristúpil ku skúmaniu jednotlivých obsahových náležitostí zmluvy a zistil, že v zmluve absentujú podstatné náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 ZoSÚ (v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy), a to písmeno f/ dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a písmeno k/ výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

6.2. V uzatvorenej zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je uvedená konečná splatnosť pôžičky, teda nie je naplnená dikcia § 9 ods. 2 písm. f/ zákona o spotrebiteľských úveroch. Jednou z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je údaj o konečnej splatnosti úveru., ktorý v zmluve absentuje. Údaj o termíne konečnej splatnosti úveru má byť uvedený presne, a to uvedením konkrétneho dňa, mesiaca a roku, kedy spotrebiteľský úver nadobudne konečnú splatnosť.

7. Poukázal na to, že účelom zákona o spotrebiteľských úveroch a jeho vyššie uvedených ustanovení je to, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný, v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto sa vyžaduje časová (dátumová) špecifikácia konečnej splatnosti úveru, ktorá je dodávateľom určená na základe vstupných údajov (poukázal na obdobný názor vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 19.9.2012, sp. zn. 17Co/151/2012, Krajského súdu Nitra zo dňa 02.03.2017, sp. zn. 8Co 842/2015). Údaj o termíne konečnej splatnosti úveru má byť uvedený presne, a to uvedením konkrétneho dňa, mesiaca a roku, kedy spotrebiteľský úver nadobudne konečnú splatnosť. Význam uvedenej zmluvnej náležitosti súvisí aj s ďalšími nárokmi veriteľa vyplývajúcimi zo zmluvy o úvere. Uviedol, že je neprijateľné, aby spotrebiteľ nemal v zmluve presne určený termín konečnej splatnosti úveru a namiesto toho bol ešte zaťažený jeho výpočtom, keď navyše nie je možné zo zmluvy určiť začiatok splatnosti, takýto dátum v zmluve ani vo všeobecných obchodných podmienkach uvedený nie je, absentuje.

8.1. Súd pripomenul, že v zmysle ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 19.11.2013, sp. zn. 5Co/165/2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.05.2012, sp. zn. 1Co/30/2012, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 25.02.2014, sp. zn. 5Co/567/2013) veriteľovi prislúchajú zmluvné úroky ako odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov do splatnosti úveru, po jeho splatnosti má nárok na úrok z omeškania. Uvedený údaj (údaj o konečnej splatnosti úveru) preto slúži na rozlíšenie, dokedy je dlžník povinný platiť zmluvné úroky a odkedy úroky z omeškania.

8.2. Čo sa týka ďalšej absencie jednej z podstatných náležitostí zmluvy, ktoré uvádzala žalobkyňa bolo, že v predmetnej zmluve absentuje písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. podľa ktorého je spotrebiteľ informovaný o tom, aby vedel rozlíšiť, aká časť splátky bude použitá na istinu, úrok a ďalšie poplatky, čo mu tiež umožňuje zorientovať sa v danej situácii, pretože potom nie je dostatočne určité, akú časť istiny zaplatil, ako bude s jeho platbou naložené a akú časť úveru platí na úroky a ďalšie poplatky, teda odplatu žalovaného. Uvedené nemožno nahradiť uvedením celkovej výšky splátky, ani keď z iných ustanovení zmluvy vyplýva výška úrokov a poplatkov. Citované ustanovenie má za cieľ v zrozumiteľnej forme informovať spotrebiteľa, ako bude s jeho splátkou naložené a najmä, aká časť úveru bude ňou splatená, okrem odplaty veriteľa. Uvedené údaje zmluva uzatvorená medzi účastníkmi neobsahuje. Išlo o absenciu podstatnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorú zákon sankcionuje bezpoplatkovosťou a bezúročnosťou úveru.

8.3. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, že predmetná zmluva uzavretá medzi stranami sporu neobsahuje podstatné náležitosti v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení a to z dôvodu, že v predmetnej zmluve absentovala doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru ako aj výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, súd predmetný úver považoval

za bezúročný a bez poplatkov, z čoho vyplýva, že žalovaný nemá nárok na zaplatenie úroku z úveru, poplatkov za upomienky a ani žiadnych iných poplatkov, ale len na vrátenie poskytnutého úveru po odrátaní plnenia zo strany žalobcu (čoho sa žalobkyňa aj v skutočnosti z titulu bezdôvodného obohatenia domáhala).

9.1. Z prehľadu splátok predložených žalovaným bolo zistené, že žalobkyňa uhradila na predmetnom úverovom prípade žalovanému celkovú sumu vo výške 3.295,45 eura. V danej veci však žalovaný vzniesol námietku premlčania, ktorou bol súd povinný sa zaoberať. Súd uviedol, že právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe, ktorá je stanovená v zákone. Na premlčanie súd prihliada len na námietku dlžníka a v prípade, ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia je právom majetkovým, a preto sa premlčuje podľa ustanovenia § 100 ods. 1.

9.2. Doby premlčania práva na jeho vydanie a začiatok ich plynutia sú upravené obdobne ako pri premlčaní práva na náhradu škody. Právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia sa teda môže premlčať tak v subjektívnej dobe (§ 107 ods. 1), ako aj v objektívnej dobe (§ 107 ods. 2). Začiatok plynutia premlčacích dôb je určený okamihom, keď došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. Všeobecne možno povedať, že ide o okamih splnenia všetkých predpokladov občianskoprávnej zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. Aby bolo možné hovoriť o premlčaní práva, musí toto právo najskôr vzniknúť.

10.1. Z vykonaného dokazovania prvoinštančný súd považoval za preukázané, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniklo. Pri postupnom pokračujúcom získavaní majetkových hodnôt treba z hľadiska premlčania za samostatné nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia požadovať nároky, ktoré vznikli zo samostatných oddeliteľných prípadov bezdôvodného obohatenia. Aj keď ide o rovnaké subjekty a rovnaké skutkové podstaty zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. Na uplatnenie každého takéhto nároku začína plynúť premlčacia doba osobitne. Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčuje za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, ako aj k tomu, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky a v prípade, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

10.2. Subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr než objektívne premlčacie doby. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal sa totiž oprávnený nemôže dozvedieť skôr, než bezdôvodné obohatenie vôbec vzniklo. Preto ani subjektívna lehota nemôže začať plynúť skôr, než vznikne právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorého sa týka. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa oprávnený dozvie vtedy, keď pozná skutkové okolnosti, z ktorých možno usudzovať na získanie bezdôvodného obohatenia na jeho úkor, a to aspoň v takej výške (objektívne vyčíslenej v peniazoch), že právo na jeho vydanie možno dôvodne uplatniť na súde. Začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby je upravený odlišne, avšak tieto dve premlčacie doby začínajú plynúť, plynú a končia nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba.

10.3. Zistil, že žalobkyňa sa skutočne dozvedela o tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia najskôr 03.10.2016 po porade so svojim právnym zástupcom. Žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu podala návrh na tunajší súd dňa 20.10.2016, čiže je zrejmé, že návrh bol podaný v čase plynutia subjektívnej lehoty, čo vo svojej výpovedi uvádzal aj právny zástupca žalobkyne, ktorý žiadal vydať bezdôvodné obohatenie len v časti nepremľaných splátok a to sú splátky uhradené žalobkyňou v čase od 29.10.2013 do 09.05.2014, pričom výška týchto uhradených splátok predstavuje sumu podľa právneho zástupcu žalobcu vo výške 1.123,92 eura.

11. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť a prihladnuc na žalovaným vznesenú námietku premlčania žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyňu sumu uplatnenú z titulu bezdôvodného obohatenia vychádzajúc zo skutočnosti, že predmetnú zmluvu vyhodnotil ako bezúročnú a bez poplatkov, v dôsledku čoho žalovaný jednak nemá nárok na zaplatenie úroku z úveru, poplatkov za upomienky a ani žiadnych iných poplatkov, ale len na vrátenie poskytnutého úveru po odrátaní plnenia zo strany žalobkyne (3.295,45 eura - 1.500 eur), čo je 1.795,45 eura, a čo predstavuje bezdôvodné obohatenie, ktoré si aj žalobkyňa uplatnila, pričom súd priznal len tú časť, ktorá nepodlieha premlčaniu.

12. Čo sa týka uplatneného finančného zadosťučinenia vo výške 500 eur prvoinštančný súd žalobu v tejto časti zamietol ako nedôvodnú vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa v konaní riadne neodôvodnila, či sa finančného zadosťučinenia domáha na základe porušenia povinností dodávateľa alebo na základe neprijateľných zmluvných podmienok, čiže v tejto časti svoj uplatnený nárok dostatočne nešpecifikovala.

13. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa sa domáhala zaplata sumy 1.623,92 eura (100 %), súd jej priznal sumu 1.123,92 eura (69 %), vo zvyšku 500 eur (31 %) žalobu zamietol. Pretože miera úspechu žalobkyne predstavovala 38 % (69 % - 31 %), v takejto miere jej súd priznal aj náhradu trov konania.

14. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie v časti vyhovujúceho výroku (žalovanému uložennej povinnosti zaplatiť žalobkyni sumu 1.123,92 eura a určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov) a časti týkajúcej sa výrokov o náhrade trov konania. Uviedol, že vo vzťahu k I. výroku podal odvolanie, pretože v tomto prípade ide o absenciu naliehavého právneho záujmu na takom určení. Z dôvodov napádaného rozsudku vyplýva, že pre rozhodnutie vo výroku o plnení (výrok II.) je obsah výroku I. len rozhodnutím o predbežnej otázke. Taktiež je nesporné, že podaním žaloby o plnenie bola pre konanie o určovanom výroku vylúčená požiadavka na preukázanie a existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.

15.1. Súd prvej inštancie dospel k nesprávnym záverom o dôvodoch, pre ktoré by úver na základe zmluvy o revolvingovom úvere číslo 88400035842 mal byť bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný napadol záver súdu o tom, že vyššie uvedená zmluva neobsahuje údaj o termíne konečnej splatnosti a rozčlenenie splátky a tiež to, že v dôsledku tejto skutočnosti by úvery mali byť bezúročné a bez poplatkov. Zmluva o revolvingovom úvere je tvorená ustanoveniami nachádzajúcimi sa nielen v listine označenej ako žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru revolvingového typu/zmluva o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu, ale aj zmluvnými dojednaniami. Obsah zmluvy tvoria zmluvné dojednania, ktoré sú v zmysle článku 13 neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, ako aj prílohy tvoriace súčasť zmluvy o RÚ (článok 7., ods. 7.1 písm. g/ zmluvných dojednaní).

15.2. Z ustanovenia článku 4. ods. 4.5 zmluvných dojednaní vyplýva „Deň“ splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu podľa posledného splátkového kalendára je dňom konečnej splatnosti úveru. Zákonný pojem „termín konečnej splatnosti“ nie je pritom požiadavkou na uvedenie presného dátumu, pretože v takom prípade by zákonodarca použil spojenie „dátum“ (tak ako napríklad uvádza pri náležitosti týkajúcej sa spotrebiteľa - „dátum narodenia“, alebo v § 10 ods. 2 písm. b/, „dátumy čerpania“, ods. 2 písmeno c/ „údaj o zostatku z predchádzajúceho výpisu a jeho dátume“, či ods. 2 písm. d/ uvedeného ustanovenia „dátume a výške splátok“). Zo zákona je zrejmé, že pojem „termín“ a pojem „dátum“ nie sú používané ako synonymá v zákone, ale sa pre odlišné situácie, v ktorých sa má uviesť dátum a kedy termín. Podporne je možné poukázať aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15, kedy samotný súdny dvor uvádza, že ohľadne splatnosti splátok nie je potrebné, aby zmluva uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok (výrok 2. rozsudku v spomenutej veci).

15.3. Každá zmluva o revolvingovom úvere obsahuje určenie „termínu konečnej splatnosti viacerými spôsobmi, a to určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok, alebo spôsobom vyplývajúcim z článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní, v zmysle ktorých dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o schválení úveru je zároveň termínom konečnej splatnosti.

16.1. Žalovaný napadol aj závery prvoinštančného súdu ohľadne uvádzania náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z., pretože uvedená náležitosť neznamená rozčleňovanie splátky na časť istina, úrok a iné poplatky. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22. februára 2018, č. k. 3 Cdo 146/2017. Žalovaný popiera správnosť a zákonnosť záverov konajúceho súdu aj ohľadne posúdenia úveru ako bezúročného a bez poplatkov. V prvom rade poukázal na to, že zákon č. 129/2010 Z. z. nebol správne interpretovaný zo strany konajúceho súdu, a teda ani rozhodnutie nie je v súlade s týmto zákonom.

16.2. Súd prvej inštancie neprihliadal na eurokonformný výklad jeho ustanovení. Pritom otázka eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva v súvislosti so zákonom č. 129/2010 Z. z. bola donedávna posudzovaná rôzne a dospela až do stavu, kedy časť súdnej praxe negovala závery rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15. Túto prax jednoznačne stopol Najvyšší súd SR, ktorý v uznesení sp. zn. 3Cdo 146/2017 vyslovil: To však nič nemení na tom, že zásada konformného výkladu vyžaduje, aby sa sudy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť (pozri bližšie rozsudok Európskeho súdneho dvora C-212/07, bod 110). Bezúročný môže byť len vtedy, ak ide o náležitosť, ktorej neuvedenie je spôsobilé objektívne spochybniť rozsah záväzku spotrebiteľa. Rozsah záväzku spotrebiteľa definujú iné ukazovatele, celková čiastka, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, RPMN a výška úveru. Navrhol zrušenie rozsudku, resp. zmenu a zamietnutie žaloby.

17.1. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa, konštatujúc, že napadnutý rozsudok spĺňa zákonom vyžadované náležitosti. K otázke naliehavého právneho záujmu poukázala na ust. § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj na rozdiel medzi smernicou a nariadením. Pokiaľ ide o počet, výšku a termíny splátok, žalovaný v odvolaní tvrdil, že zmluva obsahuje tieto údaje. Podľa jej názoru tieto údaje v zmluve absentujú, na základe čoho sa daný spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy výška, počet a termíny splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov s absenciou ktorých je spojený ten následok, že úver je bezúročný a bez poplatkov.

17.2. K rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 uviedla, že Najvyšší súd SR založil svoj výklad len na teleologickom výklade zákona č. 129/2010 Z. z. (úmysel zákonodarcu vyjadrený v dôvodovej správe k nemu) bez toho, aby posúdil, či nedošlo prípadne aj k neúmyselnému chybnému transponovaniu Smernice do vnútroštátneho práva a bez toho, aby skúmal, aký význam zákonodarca prisúdil predmetnému slovnému spojeniu v čase, kedy ho zákonodarca použil vo vnútroštátnom právnom poriadku po prvýkrát. Uznesenie Najvyššieho súdu SR vnáša do právnych vzťahov mimoriadnu právnu neistotu, kedy sa rôzne pojmy vykladajú totožne (ust. § 9 ods. 2 písm. 1) pred novelou a po novele účinnej od 01.05.2018. Poukázala na to, že Smernica sa zakladá na minimálnej harmonizácii, členské štáty si v oblasti ochrany spotrebiteľa môžu zaviesť prísnejšie ustanovenia, čím zabezpečia spotrebiteľom na svojom území komplexnejšiu ochranu. Pokiaľ by aj akceptovala dodržanie ustanovenia zákona o „výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, nemohla sa stotožniť s tým, že zmluva obsahuje údaj o konečnej splatnosti úveru.

18.1. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario CSP, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je (čo do vecnej správnosti napadnutého rozsudku) dôvodné, pokiaľ ide o výrok, ktorým súd žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného na povinnosť zaplatiť sumu 1.123,92 eura, preto rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

18.2. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o revolvingovom úvere odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil a žalobu zamietol a zmenil aj výrok napadnutého rozsudku, ktorým súd rozhodol o náhrade trov konania tak, že žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

19.1. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

19.2. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

20. Odvolací súd považuje relevantné skutkové zistenia súdu prvej inštancie za správne, postačujúce odvolaciemu súdu rozhodnúť. Vzhľadom na argumenty produkované v konaní pred súdom prvej

inštancie a v odvolacom konaní bolo potrebné v prvom rade vyhodnotiť existenciu (neexistenciu) dôvodu pre bezúročnosť a bezpoplatkovosť sporného úveru.

21. Odvolací súd k náležitosti termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru uvádza, že v tomto prípade išlo o revolvingový úver, ktorého rámec poskytovanej sumy (v tomto prípade 1.500 eur) vo vzťahu k počtu a výške splátok nebolo možné ohraničiť počtom splátok a konečným termínom splatenia úveru. Iste, ak sa podmienky počas trvania revolvingového úveru zmenia, nemožno považovať údaje o konečnej splatnosti za smerodajné. Nič to však nemení na tom, že v úvode zmluvného vzťahu, pri podpise zmluvy, mohol a spotrebiteľ aj mal mať predstavu o termíne, dokedy úver z revolvingu za podmienok určenej výšky splátky (80,37 eura) a počtu splátok (42) splatí. Ak taký údaj chýbal, potom ide o vadu zmluvy, s ktorou zákon č. 129/2010 Z. z. spája následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Pri podpise zmluvy tento údaj v žiadosti o poskytnutie úveru, ktorý bol na jednom dokumente schválený a tým aj „konvertovaný“ obsahovo na písomnú dvojstrannú zmluvu, nebol. Následne o pár dní po podpise žiadosti veriteľ - žalovaný produkoval chýbajúce údaje, keď oznámením stanovil dátum splatnosti prvej splátky a poslednej splátky. Uvedené údaje neboli v zmluve a v čase kreácie práv a povinností strán sporu. Išlo skôr o jednostranné stanovenie termínov bez vedomosti spotrebiteľa v čase uzatvárania zmluvy. Je pravdou, že v žiadosti sa nachádza údaj o dni splatnosti, ktorým bol 21. deň v mesiaci, ale v zmluve samotnej nebolo stanovené, ktorým mesiacom a rokom má splatnosť začať a skončiť. Z uvedeného pohľadu jednoznačne tento údaj chýbal a už len absencia tejto obligatórnej náležitosti spôsobila následok bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Keďže otázka výšky plnenia žalovaného žalobcovi nebola sporná, správny bol tiež záver prvoinštančného súdu o bezdôvodnom obohatení žalovaného, a tak možno konštatovať, že napadnutý rozsudok v časti zaplatenia sumy 1.123,92 eura bol vecne správny, preto ho odvolací súd potvrdil.

22. Len pre úplnosť odvolací súd uvádza, že hodnotenie výkladu zákona o spotrebiteľských úveroch o náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy - rozčlenenia splátok (amortizačná tabuľka) na istinu, úroky a poplatky je (recentným) právnym názorom odvolacieho senátu prejednávajúceho tento spor založené na závere, že zákon také rozčlenenie nevyžaduje. Odvolací súd vychádza zo záverov vyslovených v uznesení Najvyššieho súdu SR z 22. februára 2018, č. k. 3 Cdo 146/2017, ktorý konštatoval, že „Pokiaľ ide o to, či zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzatvorili strany sporu, obsahuje výšku, počet a termíny splátok úrokov a iných poplatkov, je potrebné mať na zreteli, že eurokonformný výklad § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. umožňuje dospieť k záveru, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok, to znamená určenie, aká časť každej jednotlivéj splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky. Účelom predmetného ustanovenia nebolo, aby mal spotrebiteľ už pri uzatvorení zmluvy k dispozícii v číselnom vyjadrení informáciu, aká časť bude v tej ktorej anuitnej splátke (výška ktorej je konštantná) pripadať na istinu, úverový úrok a iné platby. Dovolací súd v súvislosti s tým poznamenáva, že aj v zmysle Rozsudku zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny (viď bod 53 Rozsudku). Podrobné informácie o vnútornej skladbe anuitnej splátky podáva veriteľ na žiadosť spotrebiteľa, a to bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy a vo forme amortizačnej tabuľky (bod 53 Rozsudku).“

23. Hoci uvedené závery citovaného uznesenia pramenili z právneho stavu pred prijatím a účinnosťou zákona z 12. októbra 2017 č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, a prišlo k zmene (medziiným) ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i/ zákona č. 129/2010 Z. z. v tom zmysle, že sa v ňom s účinnosťou od 1. mája 2018 slová „a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ nahrádzajú slovami „frekvenciu splátok a“, o to viac platí uvedený záver po účinnosti uvedeného zákona.

24.1. So záverom o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru súvisí otázka prípustnosti žaloby o určenie, že úver č. 8400035842 zo dňa 31.01.2011 je bezúročný a bez poplatkov.

25. Podľa § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

26. Aj keď prvoinštančný súd žalobu v časti týkajúcej sa určenia bezpoplatkovosti a bezúročnosti vo vzťahu k naliehavému právnomu záujmu riadne neodôvodnil, odvolací súd uvádza, že formálne prípustnosť žaloby vo vzťahu k spotrebiteľskej zmluve (všeobecne) okrem CSP, primárne vychádza zo zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, pričom podľa ust. § 3 ods. 5 cit. zákona proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Zákon o spotrebiteľských úveroch v jeho ust. § 11 ods. 4 (účinný od 01.01.2018) stanovil možnosť spotrebiteľa domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Uvedená možnosť v svetle predpokladov a podmienok naliehavého právneho záujmu nie je automaticky uplatniteľná. Hoci zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch možno považovať za osobitný zákon, ktorý vo vzťahu k CSP je „osobitným predpisom“, nemožno bez ďalšieho považovať žalobu o takom určení za prípustnú. Tým je daný základný rámec ochrany a zároveň predpoklad existencie osobitného predpisu v zmysle § 137 CSP. Neznamená to ale, že možno „žalovať“ bez rozumne zvoleného dôvodu a výsledku, ktorý sa konaním spotrebiteľ žalobou snaží dosiahnuť. Uvedené podporuje práve cit. ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a účel vyjadrený v jeho hypotéze slovami „s cieľom ochrany spotrebiteľa“. Inými slovami aj pri hodnotení existencie naliehavého právneho záujmu je treba, aby súd vyhodnotil existenciu cieľa, ktorý spotrebiteľ podaním žaloby sleduje a ak ten je cieľom naplňajúcim jeho ochranu, je považovaný za prípustný.

27.1. V prejednanom prípade prvoinštančný súd vyhodnotil existenciu naliehavého právneho záujmu vo vzťahu k určeniu úverovej zmluvy a určil spornú zmluvu za bezúročnú a bezpoplatkovú. Odvolací súd by s uvedeným postupom bol stotožnený za situácie, že spotrebiteľ by sa v tom istom konaní nedomáhal žaloby na plnenie, ktoré nároky sú založené na tých istých skutkových predpokladoch (skutočnostiach ohľadne zmluvy a absencie predpísaných náležitostí). Spotrebiteľ sa môže domáhať žaloby o určenie zmluvy za bezúročnú a bezpoplatkovú v prípade, ak sa takým určením zabezpečí jeho ochrana, a teda cieľ takej žaloby. Môže ísť o prípad, že sa spotrebiteľ domáha takeého určenia v existujúcom a pokračujúcom právnom vzťahu medzi spotrebiteľom a veriteľom. Uvedeným rozhodnutím (keďže splátky istiny ďalej spotrebiteľ plní) predíde konaniu o plnenie tým, že pri určení úveru za bezúročný a bezpoplatkový (právoplatným rozsudkom) bude viesť spotrebiteľ aj veriteľ, že splnenie zmluvy je závislé od vrátenia zaplatenej istiny bez platenia poplatkov a úrokov. Takto sa ďalší spor nevyvolá. Odlišná situácia nastáva, ak sa spotrebiteľ domáha žaloby na plnenie, ktorá žaloba a súdne prejednanie v sebe v rámci predbežnej otázky zahŕňa aj otázku posúdenia, či je úver bezúročný a bezpoplatkový, tak ako je to v tomto prípade. Za takej situácie už žaloba o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti popri žalobe neobstojí, pretože uvedeným nebude naplnený cieľ ochrany spotrebiteľa.

27.2. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti prvého výroku určujúceho, že sporný úver je bezúročný a bezpoplatkový zmenil a žalobu v dôsledku absencie naliehavého právneho záujmu v tejto časti zamietol.

28. Odvolací súd zároveň zmenil aj závislý výrok o náhrade trov konania prvoinštančného konania postupom podľa § 388 CSP tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov prvoinštančného konania z dôvodu čiastočného úspechu strán sporu. Vychádzal tak z ustanovenia § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

29.1. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

29.2. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

29.3. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

30. Vychádzajúc z ust. § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP odvolací súd rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo, pretože čiastočnosť úspechu/neúspechu sa dotkla aj výsledku odvolacieho konania (odvolateľ úspešný v časti zmeny výroku o určení úveru za bezúročný a bezpoplatkový a neúspešný v časti, ktorou odvolací súd potvrdil výrok o plnení).

31. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).